

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) v sprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vednikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 155.

V Ljubljani, v sredo 10. julija 1895.

Letnik XXIII.

Celjsko vprašanje v državnem zboru.

Dunaj, 9. julija.

V torek je prišla vendar le jedenkrat na vrsto razprava o proračunu glede srednjih šol in posebe v glavni točki o celjskem vprašanju. To je bilo glavni vzrok, da je prejšnja vlada toliko časa odkladala razpravo o letošnjem proračunu. Poskušala je namreč več mesecev diplomatičnim potom vrediti kočljivo stvar s tem, da bi vsaj del leveice pridobila za to točko. Ker se ji to ni posrečilo, mislil je naučni minister Mačeski upravnim potom zadevo povoljno rešiti za Slovence, toda za ta način se niso hoteli odločiti nemško-liberalni člani koalicijske vlade.

Ker so se torej vladi izjalovili vsi poskusi, v tem oziru držati besedo, katero je dala slovenskim poslancem v koalicijski in ker so vmes pririla tudi druga vprašanja, posebe glede volilne in davčne prenosne, morala se je koalicijska vlada odpovedati ter prepustiti sedanji začasni uradniški vladi, da reši državni proračun.

Vse stranke so polnoštevilno zastopane v zbornici, kakor bi se šlo za milijone, ki bi se morali plačevati iz žepa davkoplačevalcev, ne pa za borih 1500 gld., kateri so potrebni, da dobi celjska gimnazija, kjer se vzgaja ogromna večina slovenskih dijakov, par slovensko-nemških vspešnic, in sicer posebno iz tega vzroka, da ne bo treba slovenskim dijakom za gimnazijske studije rabiti devet let, kakor jih morajo sedaj, marveč osem, kakor jih rabijo nemški gimnazijci v Celju. Ta zahteva je sama na sebi tako pravična, da je sploh le v Avstriji mogoče, najti toliko nasprotja vsled nemško-narodne prenapetosti.

Vso čast in priznanje moramo gledé tega izreči grofu Hohenwartu in slovenskim poslancem konservativnega kluba, ki so vse sile napeli, da se ni posrečilo nemško-liberalnim spletkam, spraviti celjskega vprašanja raz dnevni red državnega zbora. To tembolj, ker je bilo slovenskim koalirancem po izstopu nekaterih slovenskih poslancev stališče zelo obteženo.

Kakor znano, je večina konservativcev, Poljakov in Mladočehov v proračunskem odseku vsprejela točko gledé Celja. Nemško-liberalna manjšina je zato napovedala predlog manjšine in poročevalec Beer je odložil svoje poročilo gledé srednjih šol. Zadnji čas se je dal Beer pogovoriti, da je zopet poročilo o tej postavki prevzel, vendar se mu je dovolilo, da sme govoriti in glasovati proti točki o celjskem vprašanju. Nemško-liberalni listi so to zamerili Beeru, sluteč, da to ne bo dobro za nasprotnike slovensko-nemških vspešnic.

O predlogi manjšine je danes poročal poslanec Haase, ki je zato priliko oblekel rokavice dvoreč slovenskim poslancem. Dejal je: Bolje bi bilo za Slovence, da bi odnehali od svoje zahteve glede celjskega vprašanja ter da naj bi namestu tega zahtevali državni spodnji gimnazij z nemškim in slovenskim učnim jezikom na kakem drugem kraju na Spodnjem Štajerskem. Nemški liberalci bi drage volje glasovali za tak nujni predlog. Za tako gimnazijo v Celju pa ne morejo glasovati, ker se s tem godi krivica nemškemu (!) Celju.

Poslanec Halwich je govoril proti celjski gimnaziji. Povdarjal je, da so se proti vstanovitvi slovensko-nemške gimnazije v Celju izrekli deželni zbor, deželni šolski svet štajerski in mestni zastop celjski. To naj bi pomislili vlasti oni poslanci, ki se sicer pri drugih prilikah tako radi

ogrevajo za deželno avtonomijo, ki pa ji bodo s tem, ako se postavka o celjski gimnaziji vsprejme, zadali najhujši udarec. Vstanovitve dvojezičnih šol v nemških občinah je prvi korak zato, da se šole poslovenijo in sčasoma s tem seveda tudi občine. Celje je samo objekt za borbo mej Nemci in Slovenci in zato mora avstrijske Nemce silno vznemirjati, ako vidijo, da jim ni mogoče odbiti tega slovenskega napada.

Nemški narodnjak Polzhofer izjavlja kot samo ob sebi umevno, da bo on kot nemško misleč mož glasoval proti tej postavki.

Poslanec Kraus oistro napada neopravičeno (!) zahtevo Slovencev glede vstanovitve slovenske (?) gimnazije v nemškem (?) Celju.

Poslanec Vošnjak povdarja, da je celjsko vprašanje vzgojeslovno vprašanje. Ko bi se obravnavalo kot politično vprašanje, bi se seveda le težko doseglo kako sporazumljenje. V tem oziru spominja poslanec Vošnjak na jednake razmere na Češkem, kjer Nemci ondi, koder so v manjšini, zahtevajo tudi za nemško manjšino nemških učilnic. Ako Nemci na Češkem nimajo nič plosi taki zahtevi, ako je ne imenujejo krivično, marveč popolno opravičeno in z vsemi silami delajo zato, da se jim izpolni, tedaj imajo tudi Slovenci, ki pošiljajo večino slovenskih otrok na celjsko gimnazijo, pravico zahtevati ne slovenski, marveč slovensko-nemški učni jezik.

Posebe se pa tukaj sklicevati na deželni odbor štajerski, ni umestno, kajti znano je, da Slovenci na Štajerskem, dasi jih je tretjina prebivalcev v deželi, nimajo v deželnem odboru nobenega svojega zastopnika, da tam torej ne morejo zagovarjati svojih zahtev. S tem pač načelo avtonomije dežel nič ne trpi, ker mora biti dežela nasproti vsem svojim

LISTEK

Zaklad.

(Iz angleškega poslov. X.)

Droben čolnič se bliža počasi skalnatemu obrežju. Kmalu se odpre široka luka in že je videti oni kraj, kjer vali majhen potok svoje valove v široko morje. Na jedni strani se razprostira zelen gozd, čegar košata drevesa provzročajo romantičen vtis na morskogladino; na nasprotni strani se vzdigujejo vrhovi sivih gor, ki so le sem in tja nekoliko poraščene. Vroči poletni solnčni žarki se upirajo skoro navpično na skalnato obrežje. — Sedaj se gane jeden izmed dveh mož, ki se vozita v čolnu ter jenja vesljati.

„Tukaj nekje mora biti“, pravi svojemu tovarišu ter potegne k sebi veslo in pokaže na obrežje. Tovariš pogleda na isto stran, kamor mu je pokazal. Na kolenih ima polo rumenega papirja. „Pojdi bližje in oglej si tole, Evans“, mu pravi nagovorjeni ter razprostira omenjeni papir, da bi lažje gledala nanj. Zunanja oblika tega papirja ni bila prav nič prikupljiva; ako si ga pa natančneje opazoval, si videl, da je nekak zemljevid, sicer zelo opazoval, raztrgan in kedo ve kolikokrat pregiban. Dolgo časa je moral ravnati posamezne dele, da je mogel predočiti Evansu tisto podobo, katero mu je nameraval pokazati. Poleg tega so bile pa še vse črte narisane s svinčnikom. Z največjo težavo je bilo mogoče do-

ločiti, da je to tloris luke, v kateri se sedaj nahajata. Čez nekoliko časa se oglasi zopet Evans:

„Vidiš tukaj-le je oni greben, in oni zaliv“. Po teh besedah potegne s palcem po oni črti. „In ta-le kriva črta predstavlja ta-le potok, to je jasno, ko beli dan. Zvezdica, ki jo vidiš poleg črte, je pa tisti srečni kup“. „Da vidim“, mu odgovori mož s papirjem v roki, „ta ravna črta se vleče od zaliva do palmovih dreves, ktere vidiš pred seboj, in zvezdica kaže ono mesto, kjer teče potok skozi vrsto palm.“ „Jako čudno se mi dozdeva vse to“, pravi čez nekaj časa zopet John, tako se je zval namreč mož z zemljevidom, „cela stvar je bolj podobna obrisu kake hiše ali tej podobni stvari; toda čemu so te le male črte? Ne morem si jih tolmačiti. In kaka pisava je to?“

„Kitajska pisava“ mu odgovori tovariš.

„Glej, saj res! On je bil Kitajec. Da, vsi so bili Kitajci“, pritrди mu John, ter gleda nekaj časa na svoj na pol raztrgani zemljevid. Precej časa molči oba moža ter pogledujeta sem pa tja na suho. Čolnič se polagoma premiče dalje. Nato se oglasi Evans kažoč na veslo: „Sedaj je tvoja vrsta!“ John zgane umazani papir, ga vtakne v žep ter gre polagoma mimo Evansa in začne vesljati. Jako počasi mu gre delo od rok.

Vidi se mu, da je zelo vtrujen in podoben človeku, katerega zapuščajo zadnje moči. Skoro nič boljše ni bil njegov tovariš. Z napol odprtimi očmi je opa-

zoval bližajočo se penečo vodo, ki se je v burnih valovih drvila med skalnatimi pečinami. Solnce je strašno pripekalo in neznosna vročina mu je odvzela še tisto malo peščice dobre volje, katero je kazal poprej. Čim bolj sta se bližala zažaljenemu zakladu, tem manj je občutil ono sladkost, ktera je poprej napolnjevala njegovo srce. Sicer se pa temu ni čuditi; vroč boj, dolga vožnja v nočnem času in vrhu tega v čolnu nikakega živeža.

Poskusil je večkrat premagati in ojačati se s sladko mislijo na zlate kupe, o katerih mu je pripovedoval Kitajec; toda vse prizadevanje mu je bilo zaman; misli na sladko vodo in na suha usta in grlo so ga vedno bolj mučile. Take in jednake misli so popolno utrudile njegovo dušo in objel ga je za nekaj trenutkov spanec. V sanjah je videl zopet večerajšnjo noč, ko sta on in John odkrila Kitajčovo skrivnost, videl je drevesa v luninem svitu, mali plapolajoči ogenj in okrog njega črne podobe treh Kitajcev, ki so se pomenkovali v slabi angleščini; prišli so namreč iz različnih pokrajin. John jih je prvi začel opazovati in potem je tudi njemu, Evansu, namignil, da jih opazuje. Vsega nista mogla razumeti, veter je odnašal posamezne besede. Le toliko sta razumela, da se je vtopila neka iz Filipinov dohajajoča ladja, da se je sprlo ostalo moštvo ter da so ostali samo oni trije Kitajci in vzeli svoje čolne. Od istega časa ni bilo več slišati o ostalih možeh.

prebivalcem pravična, kar se pa o nemški večini na Stajerskem nasproti Slovincem ne more trditi. Ozi-
rajoč se na to, da bodo člani nekdanje desnice vsi
glasovali za celjsko postavko, želi govornik, da bi
ta desnica zopet oživela kot stranka v državnem
zboru.

Državni zbor.

Na Dunaju, 8. julija.

Grof K i e l m a n s e g g odgovarja na interpe-
lacijo posl. Pacaka in tovarišev gledé postopanja
okrajnega glavarja v Kutni Gori in nekega ondi
nastavljenega konceptnega praktikanta dné 21. junija.
Minister pripozná, da omenjeni praktikant nikakor
ni ravnal prav, ker prvič ni bil navzoč v uniformi,
kakor bi bila njegova dolžnost, in da je le iz ne-
izkušenosti in vsled strahu tako strogo postopal.
Govori sicer niso bili na programu, toda bili so
tako mirne in stvarne vsebine, da bi jih ne bilo
treba prepovedovati. Tudi je bilo zelo neumestno in
prenagljeno, da je odposlal okrajni glavar orožništvo
in s tem razpustil slavnostni shod.

Nato se prične podrobno posvetovanje o pro-
računu naučnega ministerstva.

Posl. H a u c k obžaluje, da sedaj načeljuje na-
učnemu ministerstvu Poljak; že poprej se je bal
poljskega gospodarstva. Govornik izjavi v svojem in
v imenu posl. Götz-a, da bodeta glasovala zoper
celjsko točko. Dalje izraža željo, da bi se na ljud-
skih šolah ne poučevala zgodovina starega zakona
ter razpravlja pri tem svoje pomisleke. Koncem go-
vora graja, da se nastavlja na ljudskih šolah preveč
učiteljic in želi, da bi se poddržale trgovinske šole.

Naučni minister R i t t n e r povdarja, odgovar-
jajoč na mnoge interpelacije, da je sedanje mini-
sterstvo le provizorično in uradniško, ter se vsled
tega ne more vtikati v različna politična in stran-
karska vprašanja. Nasproti posl. Vassilku pravi mi-
nister, da se, kakor je uradnim potom obveščen,
akademičnemu senatu v Cernovicah nikakor ne more
očitati strankarstvo ali nepravilno postopanje.

Posl. S o k o l o v s k i predlaga, da se kolikor
možno naglo popravi stolna cerkev v Krakovem in
da se v to svrhu določi primerna državna podpora.
Dalje zahteva, da se zniža v Galiciji šolnina in
druge šolske prispejbe, da se pomnoži število okr.
šolskih nadzornikov, poviša podpora za trgovinsko
šolo v Krakovem in da se ustanovi trgovinska aka-
demija v Levovu.

Na predlog poslanca P e i t l e r j a se debata
zaključí.

Posl. T u č e k, glavni protigovornik, govori o
učnih razmerah na Moravskem in opozarja na to,
da v celi deželi ni nobene češke višje šole in da
tudi srednje šole niso glede učnega jezika v nobeni
primeri z večino češkega prebivalstva.

Poročevalec g r o f P i n i n s k i želi, da bi se v
Avstriji bolj gojila in podpirala umetnost in da bi
se pozvale nove moči na jedino slikarsko akademijo.

To je bila nekaka prazgodovina tega dogodka.
Potem je nadaljeval jeden izmed Kitajcev, Chang-hi
po imenu, ter pripovedoval, kako je pred kratkem,
ko se je potikal po obrežju, slučajno staknil že 200
let skriti zaklad ter popustil svoj čoln. Z nepopisnim
trudom je pobral vse zlato ter je zakopal na drugem
mestu, ne sicer globoko, ampak prav varno. Posebno
je povdarjal, da ga je varno zakopal in to je bila
njegova skrivnost. Sedaj je potreboval pomoči, da
zopet gre tje in ga izkoplje. — Evans se malo pre-
drami, toda zopet dobro zaspi in sanje se prično
z nova. Krasna prilika se jima ponuja. Skušnjava
se loti Evansa in ne more se premagati. Sanj mu
zopet predoča trenutek, ko je njegova težka roka
tiščala Chang-hi-jevo grlo. Kitajčevo življenje se
mu ni zdelo tako drago, kakor kakega Evropejca.
Toda Kitajec se je z vso močjo ustavljal ter hotel
rešiti le svoj zaklad. Ze ga je hotel Evans pustiti
v miru, toda zopet vidi pred seboj kupe zlata. Po-
željivost in lakomnost ga zopet jameta siliti, da izvrši
naklep. Z novim pogumom se zopet zaleti v Kitajca
in prime ga še močnejše ... Kar na enkrat pa se
spremeni zlato v goreče oglje in grozna pošast se
prikaže nad ognjem. Groza spreleti Evansa. V tem
trenotku se pa prikaže še druga in veliko grja po-
doba; vse na njej je bilo ožgano. Najedenkrat pa
ga pokliče z imenom: „Evans, Evans, ali si neumen?“
Kdo neki je vendar ta človek, da ga pozna? Ali je
menda John? — Tu ga pa prebudi tovariš v čolnu
in mu kaže na breg. (Konec sledí.)

Dalje zavrača posl. Haucka, ker premalo zaupa se-
danji vladi in priporoča resolucijo posl. Sokolovskega
glede poprave stolnice.

Točke, o katerih se je sedaj razpravljalo, se
sprejmo; na dnevnem redu sledi poglavje „bogo-
častje“.

Posl. A d a m e k obžaluje, da se premalo skrbi
za stare cerkve in zahteva, da se strožje spolnjuje
zakon glede nedeljskega počitka, posebno pri raz-
ličnih uradih, vojaštvu in zasebnih podjetjih. Dalje
graja govornik, da se ne dovolijo na Dunaju v onih
okrajih, kjer je nastanjenih veliko število Čehov,
češke pridige, ter meni, da smejo dunajski Čehi te
ravno tako zahtevati, kakor pa praški Nemci nemške.

Posl. R a d i m s k i govori ravno tako za češke
pridige na Dunaju, ter povdarja, da nemštvo vsled
tega ne bo propadlo. Dalje zahteva, da se nastavi
pri cerkvi sv. Ane češki pridigar, ker ga ne morejo
sedaj vzdrževati samo delavci s svojimi skromnimi
doneski.

Posl. S c h e i c h e r povdarja, da je popolno
neumestno, da ima država skoro vso oblast nad cer-
kvenimi napravami. Krivično je, da država upravlja
verski zaklad, tega bi cerkev sama bolje upravljala.
Protestantska in židovska cerkev imata pri nas ve-
liko več prostosti, kakor pa katoliška cerkev. Čas bi
že bil, da bi nastopil v Avstriji res krščanski držav-
nik, ki bi se ravnal po krščanskem načelu in bi od-
pravil državno nadvlado nad cerkvijo. Govornik dalje
opozarja na pomanjkanje dohovnikov, razmere cerkve
v moderni državi, da bo prišel čas, ko se bo tudi
z duhovskim stanom pravično ravnalo in bo svet
prepričan, da vlada katoliško cerkev jedino le duh
Križanega. Patronat naj se odpravi.

Posl. W a h n i a n i n izraža več želja glede
grško-katoliškega duhovstva v Galiciji in se pritožuje,
da še sedaj niso izpolnjena prazna kanoniška mesta.

Na predlog posl. Ludvigstorffa se posvetovanje
zaključí.

Posl. B i a n k i n i predloži dve resoluciji, vsled
katerih se vlada pozivlje, da uredi plače članov kole-
gijatnega kapitola.

Posl. P a s t o r govori za strožjo vpeljavo ne-
deljskega počitka pri vojaki in uradnikih.

Poročevalec F u c h s omenja nekoliko opazk na
izjave posl. Adameka in Scheicherja ter pravi, da
je budgetni odsek odstopil prošnjo za češke pridige
vladi. Odsek sicer ni bil zadovoljen, da bi se prošnja
priporočila, vendar pa on sam za svojo osebo nima
nič ugovarjati takemu predlogu. Kar se pa tiče od-
stranitve patronata, ne more vlada sama nič storiti,
ker to spada v cerkveno pravo. Govornik priporoča
konečno predlog posl. Sokolovskega glede poprav pri
stolnici v Krakovem.

Točke dnevnega reda se na to sprejmo kakor
tudi dotične resolucije.

Nato se prične posvetovanje o poglavju „visoke
šole“.

Posl. B l a z e k govori za odpravo koleginih do-
neskov in za ureditev plač visokošolskih profesor-
jev ter predlaga koncem govora resolucijo, po kateri
se vlada nujno pozivlje, da takoj prične z zidanjem
potrebnih poslopij na praškem vseučilišču, in da se
dotični kredit vstavi v proračun za leto 1896.

Financijska uprava in financi- jelno činovništvo na Hrvatskem.

I z Z a g r e b a, 5. julija.

Drzovitost naših prekodravskih zaveznikov raste
v novejšem času z vsakim dnevom tem bolj, čim
več se jim na Hrvatskem popušča. Mnogokrat smo
že omenili, kako malo cenijo Madžari našo nagodbo
od l. 1868 ter v njej morda že ni nobene ustanove,
da je ne bi bili prekršili. Počasi ali sistematično so
izpodkopali ta paladij našega ustava, kar jim je bilo
seveda tem lažje, ker ni bilo od hrvatske strani
nikdar sloznega odpora proti njihovim nakanam.
Mej drugimi uredbami so spremenili tudi financi-
jelno upravo na Hrvatskem v onem smislu, kakor
imajo urejeno doma na Ogerskem. Na Hrvatskem
je bila po nagodbi financijska uprava sicer podvr-
žena zajedniškemu ministru financij, ali z neko sa-
mostalnostjo ter je obstalo jedno samo financijsko
ravnateljstvo za vso Hrvatsko s sedežem v Zagrebu.

To ogerski vladi ni bilo všeč, pa je razdelilo
najprej upravo na dve ravnateljstvi, na zagrebško
in oseško; kasneje pa se je odredilo, da naj ima
vsaka županija svoje financijsko ravnateljstvo. S
tem preustrojem je izgubil zagrebški financijski
ravnatelj ves svoj višji delokrog na Hrvatskem ter

bil tako izjednačen z vsakim drugim financijskim
ravnateljem. Ker so imeli činovnici pri financijskih
ravnateljstvih po nagodbi svoj posebni status, raz-
ličen od onega na Ogerskem, odredil je financijski
minister, da se za vse financijske činovnike na
Hrvatskem in Ogerskem uredi jednak status. To je
bil hud udarec za hrvatske činovnike, ker se je na
ta način zaprl redovit način avanziranja na Hrvat-
skem, a odprl pot madžarskim činovnikom v našo
zemljo, kjer se od tega časa vedno bolje nanje ozi-
rajo pri imenovanjih, nego na hrvatske, četudi imajo
domači sinovi po nagodbi povsodi prednost, ali to
je zdaj žalibog le na papirju. Je li hotela ogerska
vlada na ta način počasi ozlovoljiti hrvatske činov-
nike ter jih iz te stroke počasi odstraniti, pa mesto
njih nameščati madžarske, nočemo naravnost trditi,
saj omenjeno ravnanje samo dokazuje namero. Težko
je pri vsem tem le še to, da je uradni jezik pri
financiji hrvatski, kar Madžarom dela velike preglav-
vice; vendar pa tudi to ne bode dolgo trajalo, ko
bode zmanjkalo hrvatskih činovnikov, uvedel se bo
z Madžari tudi madžarski jezik. In v tem pogledu
se že piše iz Zagreba v madžarske časopise, pa se
tudi moleduje pri dotičnem ministerstvu, da naj bi
se na te činovnike malo bolj oziralo, kajti njihov
položaj je že potem nepovoljen, ker se mora vsaki
naučiti hrvatski z veliko muko, in ker imajo poleg
tega še posebno misijo, da širijo v teh straneh
ogersko državno misel. Obljube, ki so jih dobili
omenjeni činovniki, morale bi se izpolniti, kar je pa
najlažje, da se pri imenovanjih v prvem redu ozrejo
nanje. Čudno je, da se v teh dopisih omenjajo ob-
ljube od strani ministra za zasluge, ki jih imajo
steči omenjeni činovniki v tem pogledu; a za take
zasluge sledi potem nagrada, seveda na škodo
Hrvatov.

Vsa taka vprašanja morala bi našim političarjem
odpreti oči glede eksistencije domačih sinov, ki se
na tako umeten način odstranjujejo iz te državne
službe. Naj nikdo ne misli, da je to poslednji napad
na naše uzakonjene pravice. Posebno potrebno je,
da se na noben način ne predajo naše financije
samooblastnej upravi ogerske vlade, marveč da se
stari naš upliv povrne v ta oddelek uprave naše
kraljevine. Priložnost za to ni daleč. Čez dve leti
bode treba zopet sklepati nagodbo z Ogersko. Ta-
krat naj bodo zbrani vsi Hrvati brez razlike strank,
da branijo svoje pravice ne samo narodne, nego
tukaj prvem redu gmotne. Zdi se nam, da se je
javno mnenje na Hrvatskem v tej zadevi znatno
spremenilo in da je večina naroda na oni strani, ki
zahteva samostalnost financij. Hrvatska je zdaj dovolj
jaka, da plača vse po nagodbi ustanovljene zahteve
ter more po tem takem zares slobodno zahtevati
neodvisnost v svojih financijah. Ogerska se bode se-
veda takim spremembam ustavljala z vso silo, ker
je sedanji odnos za njo prav dovoljen; ali pogumna
volja hrvatskega naroda more premagati tudi v tej
zadevi vse težave, če bode edin in složen, kar daj
dragi Bog doseči!

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. julija.

Nestrpnost liberalnih Nemcev. Tudi
Abderiti bi se nam smejali, ko bi bili vedeli, kako
se bo kovala slovensko-nemška gimnazija v Celju,
toliko budalostij in brezmiselnostij so glede tega
vprašanja že vprizorili liberalni Nemci. Sedaj zopet
poskušajo z zadnjimi sredstvi, s pritiskom vplivati
na nemške konservativne poslance, da bi se ti izne-
verili dani besedi v konservativnem klubu ter gla-
sovali proti celjski gimnaziji. Seveda so to prazne
nade, kajti kjer je kaj vere, tam mora biti tudi ne-
kaj pravicoljubja. Mej vsemi pa so najbolj smešni
velikonemški Celjani. Kolikrat je že modri župan
Stiger zbral svoje zveste v mestni zbornici ter se
posvetoval z njimi, kako odvrniti od nemškega Celja
grozno nesrečo in vselej so bili ti modri nemški
možje v tem jedini, da v Celju ne sme biti sloven-
sko-nemške gimnazije, da pa oni ničesar proti storiti
ne morejo. Vendar poskusili so celjski mestni očetje
vse! Včeraj so se celo na Dunaj odpeljali, seveda
na stroške mestne blagajnice, da se kar in corpore
vdeležé razgovora o Celju v državnem zboru. Morda
bodo vendar tukaj slišali kako pametno in želeti bi
bilo, da bi poslanci tudi to njih radovednost neko-
liko pošegetali, zakaj z otroci po otročje.

Imenovanje Plenerjevo. Nemško-liberalni
listi so že drugič presenečeni. Niso namreč čisto nič
slutili, da bo Plener odložil svoj državnozbornski

mandat, sedaj pa zopet niso vedeli, da bo imenovan predsednikom najvišjega skupnega računskega dvora. Vsa ugibanja, ki so mrgolela po nemških listih, ali bo Plener sprejel zopet ponudeno mu kandidaturu, so sedaj brez pomena, ker Plener v sedanjih službi ne more več biti poslanec. Njegov prednik Toth je poklican v ogersko gosposko zbornico.

Deželnozbornske volitve v Galiciji. Priprave za deželnozbornske volitve v Galiciji so zelo živahne. Vzlasti se gibljejo kmečka stranka po deželi in socijalni demokrati po mestih. Iz tega gibanja je spoznati, kako zelo nezadovoljni so gališki volilci s svojimi dosedanjimi poslanci v deželnem zboru, ker se tako malo brigajo za gospodarske koristi svojih volilcev. Volilci na shodih pozivljajo kandidate, naj prenehajo z vednimi neploduimi osebnimi prepiri ter naj prično res z gospodarskim delom v deželi, ki je popolno v oblasti plemičev in židov.

Nadvojvoda Jožef in ogerski katoličani. Nedavno je nadzoroval nadvojvoda Jožef honvede na Ogerskem. Prišel je tudi v Veliki Varadin, kjer ga je mej drugimi pozdravil tudi kardinal Schlauch. Nadvojvoda mu je odgovoril: Vsprejmite mojo iskreno zahvalo za lep pozdrav in prijazen vsprejem. Ogerska duhovščina je bila vsikdar najkrepkejša podpora kronanega kralja in ogerske domovine. Blagoslov božji naj tudi v prihodnje spremlja to blagodejno delovanje. Ogerski katoliški listi z veseljem pozdravljajo te besede, dokazujoč, da je tudi cesarski princ prepričan, kako krivično je postopanje sedanje vlade nasproti ogerskim katoličanom, vzlasti duhovnom. Liberalnim listom so seveda te besede došle ob neugodnem trenutku, zato jih zavijajo ter jim podtikajo namene, kakoršnih v nobenem slučaju imeti ne morejo.

Program srbskega naprednjaškega ministerstva izražajo po uradnih sporočilih besede: Delo, red in zakonitost! Vlada ne bo delala praznih obljub, kar bo rekla, to bo tudi storila. Sploh pa so znana načela, ki vodijo naprednjake. Na zunaj bo namen kabinetu, živeti v prijateljskih razmerah z vsemi državami, v deželi pa se bo zlasti ozirati na slabo denarno stanje, katero treba zboljšati z varčnostjo in s previdnim gospodarstvom. Mej predlogi, katere izroči vlada skupščini, je tudi načrt zakona za javno varnost. — Govori se, da Novaković ni hotel drugače prevzeti načelnštva v kabinetu, dokler mu niso obljubili, da bo vsaj dve leti ostal ministerski predsednik. Pač značilno za srbske razmere.

Bolgarija. Brzjavno se poroča, da je ministerstvo včeraj sklenilo, prijeti in zapreti Stambulo. „Svoboda“ pravi, da je to zahvala, katero izkazuje Bolgarija za domovino prezaslужnemu možu. Dalje se poroča iz Sredec, da je sklenila vlada mobilizacijo jednega dela vojne na turško mejo in da je nakupila več konj za svoje konjištvo. Iz tega je sklepati, da ni vse neresnično, kar se piše o dogodbah ob turško-bolgarski meji.

Govor francoskega ministra Hanotaux-a. Pretečeno nedeljo se je odkril spomenik v St. Quentinu, ki je bil postavljen v spomin na „zgubljeno“ vojsko s Španci 10. avgusta 1557. Pri tej priliki je govoril zunanji minister Hanotaux ter je povdarjal, da se je Francija, akoprav obdana od mnogih nasprotnikov, vendar slavno povzdignila, in da je, mej tem ko je padlo več mogočnih držav, ostala mogočna in nepremagljiva. To moč pa ima zahvaliti Francija ne samo domoljubju svojih podložnikov, ampak tudi ugodnim razmeram nasproti drugim narodom. Vsled tega pa mora Francija tudi zvesto spolnovati svoje dolžnosti. Ponosna na svojo moč in njeno previdno uporabo, zanašajoča se na svoje prijatelje, zmožna razvoja in požrtovalnosti in s previdnim postopanjem v politiki, zamore Francija z zaupanjem gledati v prihodnost.

Francost in Italijani so si na meji vedno v laseh. Nedavno so se zopet spoprijeli v St. Julien de Maurienne. Vsled tega je laški minister vnanjih stvari na vprašanje poslanca Cirmenija pojasnil, da na tej praksi ni bilo nič resnega; bil je navaden pretep brez političnega pomena. Skrbeti bo zato, da se več stori za javno varnost na obeh straneh.

Pogodba med Italijo in Tunisom. Parlamentarni krogi z gotovostjo trdijo, da se bo odpovedala pogodba med Italijo in Tunisom, ki poteče v letu 1896. Ako se letos v septembru ne odpove, se podaljša za daljnih 25 let. To pa ni po volji zastopnikom južnih francoskih departementov. Ti na-

mrež silijo vlado, da odpove pogodbo, ker imajo sicer Italijani jednake pravice v Tunisu, kakor francoski trgovci in naseljenci. Ta odpoved bi pa bila za Italijo zelo važnega pomena, ker bi to mnogo škodilo ondodnemu italijanskemu ribarstvu, s katerim se peča okoli 60.000 Italijanov in imajo nad tisoč barak.

Eustis, poslanik zjedinjenih držav v Parizu, je pred nekaj dnevi v francoskem ministerstvu pojasnil položaj Zjedinjenih držav. Kakor poroča „Figaro“, je izjavil imenovani diplomat, da še ni določeno glede njegove kandidature za predsednika Zjedinjenih držav. Glede Madagaskarja je rekel Eustis, da je najlepša izmed vseh francoskih naselbin. Nadalje je povdarjal, da se Amerikanci zelo zanimajo za Japonec, vendar pa ni res, da bi se bila sklenila med njimi kaka druga pogodba razun one, vsled katere pripadajo v Japanu bivajoči Amerikanci japonskemu sodišču. Kar se pa tiče Kube, je izjavil poslanik, da so Amerikanci prijazni ustašem in da jih podpirajo, seveda brez vednosti vlade. Ako bodo nadaljevali boj še jedno leto, se lahko oproste španskega gospodstva.

Socijalne stvari.

Pravice in častnost dela.

Spisal kardinal Manning. — Iz angleščine poslovenil J. G. (Dalje.)

7. Ponujanje in zahtevanje.

Bojim se, da sem zašel v narodno-ekonomsko krivovero. Narodno ekonomijo spoštujem zelo. Jaz popolnoma verujem — kakor ste gotovo opazili — v zakon „ponujanja in zahtevanja“,*) priznavam pravo prostega menjavanja in varnosti kapitala; te so prvi pogoji obrtnije in kupčije; toda nekaj je, v čemur sem res slab naroden ekonom, žal mi je, da moram povedati, in v čemur zaostajam za drugimi. Vidim, da narodni ekonomski govoré tako, kakor da bi parlament ne mogel v nadlogah posredovati — kakor pravijo — drugače, kakor da vpliva na „ponujanje“ in „zahtevanje“ te ali one stvari, take ali take vrste. Pravijo, da kakor dá znižanje kruhove cene revežem več živeža in kakor da znižanje cene sukna siromakom več obleke, tako si revež ložje več privoščí, če se zniža cena opojnim pijačam. Ne navajam pa, gospóda, tega zato, da bi se s tem kako izrekel gledé na „Permissive Bill“. Storil sem to drugače in drugje; tukaj bi ne bilo umestno in me tudi niso zato povabili. Povedal sem pa to, da bi pokazal, da pravilo, ki vodi prosto kupčijo, ne velja v vsaki stvari. In zakaj ne velja? Zato, ker so mu vir in meja moralne razmere. Niso pa moralne razmere meja množenju živeža in množenju obleke — množenju skoraj vsake za življenje potrebne stvari, ki se ne da lahko zlorabiti ljudem in družbi v škodo. Vidim, da sem zdaj prišel na težavno pot, skrbi me, pa mora biti.

Jaz sem med onimi (kar pa ni nič posebnega) in Brassey je tudi med onimi (to je pa že precej več) — med onimi, ki pravijo, da se morajo zana-prej postavno določiti ure dela. Vem, kako je ta stvar težavna, toda pravim, da naj se določila narodne ekonomije v urah dela povsem opirajo na moralne razmere.

Ko bi bil glavni namen življenja v tem, da bi množili vatlé sukna in bombaževi sukanec, in ko bi slava Anglije obstajala ali bila obstajala v tem, da bi pomnoževala brez konca in kraja te in podobne izdelke po najnižji ceni, tako da bi prekosila vse narode na svetu, potem že, potem ne govorimo več o tem. Če je pa domače življenje v ljudstvu pred vsem potrebno, če je mir, red po hišah, vzgoja otrok, če so dolžnosti žená in mater, dolžnosti moža in očeta po naravni postavi določene, če je to svetjše, kot vse, kar more biti na prodaj, potem pravim, če bi se vsled ur dela, v katerih se proti vsakemu redu prodaja človeška moč in izurjenost, rušilo domače življenje, in bi se otroci zanemarjali, in bi se žene in matere spreminjale v žive stroje, očetje in možje pa — ne vem, kako bi dejal — v stvari, ki ne znajo drugega, kot trpeti — ne maram se drugače izraziti, ki vstajajo pred solncem in se vračajo o mraku utrjeni in taki, da se jim že ne ljubi nič drugega, kot jesti in iti spat; tedaj nima moč več domačega življenja; ne premišljujmo več tega! Ne bom dajal določil: ne posrečilo bi se mi, če bi se lotil tega, kar ne spada v moje področje, toda po-

*) Če je kakega blaga veliko, kupcev za to blago pa malo, potem pravi vednostni izraz, da je „ponujanje“ tega blaga veliko, „zahtevanje“ pa majhno. Če je pa kupca dosti, blaga pa malo, tedaj pa „zahtevanje“ poskoči, „ponujanje“ pa pade. Od zahtevanja in ponujanja so odvisne cene. (Prev.)

vem naj, da je parlament to že storil. Parlament je s tem določil na prošnjo lorda Ashley-a in lorda Shaftesbury-a, čegar dobrotljivost vse spoštuje. Lordu Shaftesbury-u so izročili okrog leta 1834/35, kakor se spominjam, ki je spravil na dan — odkril in razkril in spravil na veliki dan — vse, kar je bilo preje skrito, kakor da bi bilo zakopano, in parlament je prepovedal jemati v delo ženske in otroke.

Parlament je večkrat zaporedoma prepovedal, da naj v tovarnah ne delajo otroci, dokler niso dovolj stari. Po nekterih ne smejo delati, dokler ne izpolnijo najstarejšega leta; po drugih, dokler ne izpolnijo štirinajstega leta; za poljedelstvo morajo biti deset let stari. Parlament se je velikokrat potegnil za prostost dela. Še več, parlament je preprečil to, da bi stariši prodajali delo svojih otrok. Prepovedal je to, in Walpole je nedavno raztegnil na druge obrti določbo, ki omejuje ali prepoveduje dajati otrokom delo v nekterih škodljivih rokodelstvih. Po tem določilo je tudi starišem prepovedano lastne otroke rabiti v takih rokodelstvih. Naj se ne okoriščajo z delom svojih otrok, če je dotično delo otroku škodljivo. Nikdo naj torej ne pravi, da parlament ni ničesar storil glede na delo in glede na ure dela. — Vprašam, ali se more vzgojiti otrok, ki postane polnoleten v desetem ali dvanajstem letu? —

(Dalje sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 10. julija.

(Nemški Gradec proti slovensko-nemški gimnaziji v Celju.) Iz Grada se nam poroča 9. julija: Nocoj so se zbrali v hotelu „Stadt Triest“ nemški liberalci in nacionalci v posvete, kako in kedaj sklicati velikansk shod, na katerem bi graški Nemei slovesno oporekali proti ustanovitvi slovensko-nemške gimnazije v Celju. Zbralo se je precej neodrešenih Nemcev, katerim je o tem v imenu pripravljalnega odbora poročal občinski svetovalec dr. Gödel. — Sklenili so, v soboto 13. t. m. sklicati omenjeni shod, katerega se bodo vdeležili tudi graški državni poslanci Hofmann-Wellenhof, Scala in Ludwig. — Sklenili so tudi, ako bo celjska postavka vsprejeta v državnem zboru, izdati posebno knjižico, v kateri se bo vsa ta stvar obširno pojasnila. To brošuro bodo potem delili po deželi vzlasti po onih krajih, katere zastopaje v državnem zboru konservativni poslanci. — Omenim naj še drugo stran: Ko se nemški katoliški poslanci štajerski v državnem zboru boré v zvezi s slovenskimi za celjsko gimnazijo, so pa slovanski dijaki v zvezi z nemško-liberalnimi in nacionalnimi dijaki ob priliki vseučiliščne slavnosti v Gradcu izključili nemško katoliško društvo „Karolino“ od vdeležbe pri cesarski slavnosti. Sicer je predsednik „Triglava“ poročal, da glede slovenskih dijakov to ni resnično, vendar uradno poročilo rektorjevo naravnost pravi, da je bil tudi zastopnik slovanskih dijakov s tem zadovoljen. — V tem oziru je nujno resnično pojasnilo.

(Vladika Strossmayer) se je včeraj z zagorskim vlakom iz Zagreba odpeljal v Krapino in odtod z vozom v Rogatec.

(Iz Trsta) se nam poroča: Presvetli cesar je imenoval profesorjem veronauka na državni gimnaziji v Trstu gosp. dr. Petra Tomasina in vojaškega župnika v Zagrebu gosp. K. Hutka častnima kanonikoma pri stolnem kapiteljnu v Trstu.

(Imenovanje.) Sodni pristav v Celovcu, dr. Gustav Wokau je imenovan okr. sodnikom v Gor. Radgoni; okr. sodnik v Rožeku, Jos. Brunar je imenovan dež. sodišča svetnikom.

(Državno podporo) je od poljedelskega ministerstva dobil nadučitelj v Kočevju, g. Fr. Spintre, da se pouči o mlekarstvih in zadrugnih stvareh v Rotholzu, Inihenu in Sv. Mihelu.

(Naobraževalni tečaj za kmetijstvo) imeli bodo letos učitelji v Ljubljani od 12. do 31. avgusta. Vodili ga bodo gg. Gustav Pirc, F. Stupar in Franč Gombač.

(Koroški „bauernbund“.) S Koroškega: Naš ljubi „bund“, ki Slovence že tako dolgo požira, ne da bi jih mogel res požreti, in ki zadnja leta skrbno ugiba, ali bi se vsedel na staro-liberalni ali mladonacionalni stol, ima celih 28 gl. 1 kr. svojega premoženja. Pri zadnji odborovi seji je rekel načelnik Fr. Kiršner, da čaka „bund-a“ težko delo, ker bode v jeseni bržčas razpuščen državni zbor. Upa pa, da bodo nemški nacionalci krepko podpirali „bund“. Član združene leveice Kiršner že sedaj moleduje pri nacionalcih za pomoč! No, ko

pride čas, se tudi brez tega vsi združijo zoper nas Slovence! — Koncem avgusta ali začetkom septembra napravi društvo „bauerntag“ kje v Rožni dolini.

(Glasovi nasprotnikov.) Iz Celovca, 8. julija. Častne „Freie Stimmen“ v zadnji številki kar bruha o genij in žvepelj nad nas pohlevne Slovence. Menda jim možgane še od mestnih občinskih volitev sem niso v redu in zato kakor besne udrihajo po nas. Darove za velikovško šolo z globoko jezo, pa vestno bilježijo. Da pride slovensko planinsko društvo na božjo pot na sv. Višarje, ne ugaja Doberniku in njegovim dopisunom in zato kar s polenom udriha po „politikih“ (!! kdo se ne smeje?), ki pridejo iz Ljubljane in drugih slovenskih krajev in jih po kmetiškemu svari, naj se udajo na gori samo „Naturgenüssen“ in „Tafelfreuden“, a naj ne drznejo uganjati „politike“. — Prenarejena in spopolnjena pravila našega katoliško-političnega društva nasproti kliki tudi niso po volji, zato pa hajd s — cepei in krepkimi „šlager“-ji po „aus Krain eingewanderten Hermagoras-Brüder“. — Na našo srečo se nam je koža že toliko utrdila, da z mirno krvjo prestojimo tudi še te — papirnate napade! —m—

(V deželno bolnico) je bilo pretekli mesec vsprejetih 384 bolnikov, iz meseca maja jih je ostalo 220, torej skupaj 604. Od teh je v preteklem mesecu popolnoma ozdravelo 163, zboljalo se jih je 132, umrlo jih je 26.

(Za pogorelce v Švici) je bil včeraj v Švicariji vojaški koncert, katerega se je vdeležila velika množica izbranega občinstva.

(Živinski semenj.) Na semenj 8. t. m. se je priglasilo 538 konj in volov, 245 krav in 60 telet. Kupčija je bila živahna, cene visoke. — Po konjih se je malo povpraševalo.

(Učiteljski službi) ste razpisani v Goričah in v Zalem logu. Prošnje do 3. avgusta t. l. c. kr. okr. šolskemu svetu v Kranju.

(Policijska kronika.) Od 8. do 9. t. m. v jutro aretovala je mestna policija 9 oseb: 6 zaradi razgrajanja in pijanosti, 2 zaradi postopanja in beračenja in 1 zaradi žepne tatvine. Delavec Anton Počepan, doma iz Bukovca, varaždinskega komitata, je bil namreč zaradi več žepnih tatvin prijet, ki jih je izvršil raznim osebam na cesarja Jožefa trgu. Po nekaterih gostilnah in njih vrtilih nadlegujejo geste pijane mestne in zunanje barabe, ter pritiskajo z brezmejno nadležnostjo in drznostjo na goste.

(Žepni tat.) Na zadnjem živinskem semnju v Ljubljani so zasačili znanega žepnega tata Antona Počepana ter ga izročili dež. sodišču.

(Koliko je ljudij na zemlji), se ne more natančno določiti, kajti v Aziji in Afriki še ni ljudske štetve. Približno cenijo odlični statistiki prebivalstvo zemlje na 1.510.000.000 duš, katere se po peterih delih sveta takole razdele: Azija 826 milijonov, Evropa 358 mil., Afrika 165 mil., Amerika 123 mil., Avstralija z otoki tihega morja 8 mil. — Na tisoč ljudij se vsako leto pomnoži prebivalstvo za 5 oseb, tako, da bode leta 2000 nekako 2.548 milijonov ljudi na zemlji. Najbolje obljudeni del sveta je Evropa, kjer živi poprečno 95 oseb na kvadratni milj. Najbolj obljudena dežela v Evropi je Belgija s 540 prebivalci na kvadratni milj., potem sledi Angleška 312, Italija 273, Nemčija 237, Francija 184, Avstrija 171, Ruska 49.

(Naše smodke.) O teh piše „Deutsches Volksblatt“ sledeče: Pred kratkim je dobil neki gospod v portoriki košček obleke. Vsled tega ne smemo zameriti možu, ako je na vprašanje, kakšen razloček je med portoriko in regalitas smodko, odgovoril: „Regalitas ima obvezo zunaj, portoriko pa znotraj.“

(Složnost.) Popotnik svojemu tovarišu, ko se vlegata spat: „Ti gotovo meniš, da sem kak ropar, ker si spravil svojo listnico pod vzglavje.“ — „O ne, tega ne mislim, toda ne ležim rad tako nizko.“

Darila ljubljanskemu pomožnemu odboru za Ljubljano in okolico.

XXVIII. in XXIX. izkaz.

Simon Ragorschek na Dunaju, zbirka 27 gld. 84 kr., Josip Fürst na Dunaju 2 gld., A. Beamt & sinovi v Cvitovi 5 gld., Iv. Kudlichovi sinovi v Jägerndorfu 5 gld., Abr. Wolf in sin v Prosnici 20 gld., Ludovik Brettaverjevi nasledniki v Bregencu 50 gld., občinski urad Langenwang pri Brucku 10 gld., Emil Henner v Courgué pri Turinu 50 gld., mestska rada v Sanoku 50 gld., mestsky úřad v Brezove Hory 25 gld., po Feliksu Urbancu tukaj nabranih 135 gld. 50 kr., P. Barzen v Monguncu 5 mark

— 2 gld. 97 kr., obec mesta Chrásti pri Ohradnu 30 gld., ka miejsko w Stryju w Galicyi 50 gld., II. vojaško veteransko društvo v Bilinu 15 gld., hraničnica v Mor. Budejovicah 10 gld., Coop v Garstenu 2 gld., obecni úřad Horejš. Hamr 15 gld., občina sv. Ivan v Pongavi 25 gld., po tvrdki G. Tönnies tu zbirko 198 gld. 20 kr., darilo od glavnega dobitka ljublj. srečke št. 24.760 — 50 gld., občinski urad Neuland-Ulgersdorf 15 gld. 50 kr., hospodařská jednota Nové Hradý 10 gld., dr. Adolf Schnabel, odvetnik v Jägerndorfu 10 gld., uredništvo „Geisslinger Ztg.“ 40 mark — 23 gld. 70 kr., zbirka „Fränkische Ztg.“ v Ausbachu 101.80 mark — 60 gld. 31 kr., zbirka Josipa Pogatschniga v Koblenzu 159 mark — 94 gld. 37 kr., rada mesta Humpolce 50 gld., zbirka županstva Stadlau 43 gld. 30 kr., magistrat mesta Tarnov 50 gld., „Fränkischer Courier“ v Nürnbergu 93 mark — 55 gld. 10 kr., dr. Ofenheimer v Trstu 5 gld., skupaj 1195 gld. 79 kr. z že izkazano svoto 63.658 gld. 60 kr., skupna svota 64.854 gld. 39 kr.

Darila vled potresa.

Mestnemu magistratu ljubljanskemu došla so nadalje sledeča darila: Administracija časopisa „Narodni Listy“ v Pragi nadaljno zbirko 378 gld. 25 kr.; administracija časopisa „Stettiner Tagblatt“ v Stettinu 10 mark; gospod Adolf Biener, nadučitelj v Wüstseibersdorfu, zbirko 5 gld. 5 kr.; administracija časopisa „Rheinischer Merkur“ v Kölnu 5 mark; gospod Josip Šter v Tržiču nadaljno zbirko 1 gld.

Društva.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda na Greti) praznovala je minoli petek god svetih blagovestnikov prav slovesno. Na predvečer razsvetlili in odličili so se prostori, kjer so nastanjeni otroški vrteci, s svečami, lampijoni, transparenti in z bengalčnimi ognji. V petek zjutraj ob 8. uri je bila v rojanski župni cerkvi peta sveta maša, katere se je vdeležilo mnogobrojno otrok pod vodstvom vrtnaric in mnogo domačega občinstva, posebno veliko število slovenskih mater. Po maši so se otroci pogostili. V petek zvečer zbralo se je na vrtu društvene gostilne „Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“ premnogo domačega in mestnega občinstva k veselici z raznovrstnim prav lepim programom. Petje, deklamacija, dvogovore in prizore izvrševali so otroci vseh treh otroških vrtecev z veliko preciznostjo tako, da se jim je moral vsakdo čuditi in slovenske matere so z veseljem pazile na svojo lepo se vedočo in spretno izvežbano deco. Govore in deklamacije izrekli so otroci in dečlice glasno, neustrašeno in naravno; le škoda, da je utis nekoliko zmanjšal sitni veter, ki je še precej pihal ter glasove odnašal. Obširni vspored je brojil s petjem vred več nego 30 točk, a vendar je občinstvo pazno sledilo vsemu programu, ki je trajal preko 2 uri. Po veselici so se otroci zopet obdarovali s sladčicami, vinom in podobnicami — vkupe se je udeležilo preko 120 otrok. Sploh smemo biti tudi z letošnjim napredkom v podružniških vrtovih zadovoljni, kajti navzlic okolnosti, da so isti dlje časa morali biti zaprti radi davice, vendar so se vrtnarice v poznejšem času potrudile, da so zamudeno zopet popravile. Z vspehom otroških vrtecev na Belvederu in Greti nam je posebej biti zadovoljnim, kajti v prvem in drugem so otroci vrlo napredovali, čeprav se je prvi odprl stoprav marca meseca, na drugem se je pa isti čas premenila učna moč. Toliko prvi kakor drugi sta dobro obiskana, kar nam spičuje, koliko sta potrebna. Slovensko, posebno domače ljudstvo, spoznava korist otroških vrtecev ter se za nje čim bolj zanima. Gospicam vrtnaricam Kavčičevi, Podkrajškovi in Znidaršičevi čestitamo na povoljnih vspehih ter jim priporočamo, da tudi v prihodnje pokažejo jednako in še večjo skrb za poverjeno jim deco.

Narodno gospodarstvo.

Ogerska državna uprava na Hrvatskem.

Iz Zagreba, 2. julija.

V svojih dopisih sem že večkrat omenjal, kako slabo skrbi ogerska zajedniška vlada za gmotne odnose na Hrvatskem. Niti so v naši zemlji razvite komunikacije niti trgovina in obrt v oni meri, kakor bi to morale biti po prinosu, ki ga vplačuje Hrvatska po nagodbi za ta podjetja. Semtertje pada seveda tudi Hrvatski kaka drobtina z mize obilnosti mažarske, a tedaj naši uradni in poluradni časopisi ne morejo dovolj nahvaliti veliko skrbljivost ogerske vlade za Hrvatsko. Tako se je zgodilo, ko se je dala Senju tabačna tovarna, Zagrebu pa strojnica za železnične stroje in vozove. Senju bode omenjena tovarna kaj malo poboljšala žalostno stanje, ki je nastopilo tamkaj radi prenehane trgovine pomorske, katere pa Mažari nečejo obnoviti v tem mestu radi Reke. Zagreb pa dobi z omenjeno tovarno veliko

število mažarskih delavcev in pa še mažarsko šolo zanje, dočim domačin pri vsem podjetju nima nobenega zasluga. Pa vendar imamo tako kratkovidne narodne zastopnike, ki to ravnanje zagovarjajo ter odobravajo, da Ogerska tako postopa na Hrvatskem. Da nimajo prav ni jedni, ni drugi, moremo dokazati s podatki iz državnega proračuna za taka podjetja na zemljišču Ogerske in potem Hrvatske. Po proračunu ministerstva za obrt so proračunani stroški za železniške delavnice sploh okoli 5.597.639 gld. Koliko se od tega prinosu upotrebljuje v zagrebaški delavnici, ni naznačeno še v izkazu, ali oni, ki poznajo odnose v tem zavodu, cenijo vse stroške s plačami vred za delavce največ okoli 300.000 gld. V istem proračunu se nahaja stavka za državno železnico Dios-Györu v iznosu celih 4.938.400 gld. dočim se za taka podjetja na Hrvatskem ni uvrstil niti najmanjši iznos, dočim se v to svrhu in še posebej na kovanje denarja na Ogerskem potroši v vsem 24.086.935 gld. S tem prineskom pa še niso izerpljene svote, katere troši Ogerska iz državne blagajne za napredek obrta. Tukaj imamo še v obzir vzeti monopolna podjetja. V prvem redu so tabačne tovarne in pa samo nakupovanje tobaka, ki je proračunano na 17.125.716 gld. Za vse pa izdaje država letos 23.522.512 gld. Od teh je odmerjenih za Hrvatsko in Slavonijo samih 196.421 gld. brez stroškov za tovarno senjsko, ki se še ne nahaja v proračunu za tekoče leto.

Za dobivanje soli troši Ogerska letos 2.548.038 gld. a od tega na Hrvatskem 361.470 gld. V vsem pa je sledeči pregled prepoučen za naše odnose. Stroški ministra trgovine in finance za vsa državna podjetja iznašajo za letošnje leto v vsem 60.693.515 glp., od katerih spada na Hrvatsko in Slavonijo 857.891 gld.

Z drugimi besedami pomeni to, da smo pri nas deležni teh 60 $\frac{1}{2}$ milijonov, katere na Ogerskem potrošijo v državnih tovarnah za plačo činovnikov, delavcem in za nakupovanje robe itd., niti popolnoma z 1 $\frac{1}{2}$ %. In vendar moramo za zajedniške posle plačati na leto celih 8%, v katero svrhu se pobira od naših dohodkov za zajedniško blagajno celih 56%. In vendar so tudi ministri za trgovino, obrt in finance naši zajedniški ministri ter bi morali kot pravični možje gledati, da se državni dohodki ravno tako pravično dele mej jedno in drugo državo, kakor jih Hrvatska točno plačuje v državno blagajno. (Konec sledi.)

Telegrami.

Celjska gimnazija.

Dunaj, 10. julija. Nasproti pozivu „Grazer Tagblatt“, ki vabi graške Nemce, naj slovesno po shodih oporekajo proti temu, da bi državni zbor dovolil potrebno svoto za vstanovitev slovensko-nemške gimnazije v Celju, piše „Journal Presse“: Sedanja vlada je pri svojem uradnem nastopu dobila že po odseku vsprejet proračun ter kot začasna upravná vlada iz strankarskih ozirov ni mogla te ali one točke spremeniti. Sedanje ministerstvo se trudi, da je pravično vsem narodnostim, varujoč njih opravičene zahteve. Kar se tiče posebe celjskega vprašanja, se sedanja vlada v smislu svoje naloge ne vmešava v taka velepolitična strankarska vprašanja. Dovoljenje proračuna smatra kot sklep, ki je nujen za državo in njene potrebe.

Gradeo, 10. julija. Nekaj nemško-liberalnih volilcev iz okraja Voitsberg, poslalo je konservativnemu poslancu Kalteneggerju, katerega pa niso volili, brzojavno pismo, v katerem izražajo svoje začudenje, da misli, kakor so zvedeli, vsled sklepa konservativnega kluba, tudi on glasovati za ustanovitev slovenske (?) gimnazije v Celju. Ker se s tem baje širi narodni prepir po Štajerskem, na-dejajo se, da poslanec nemških občin ne bo zastopal Slovencev, marveč da bo branil koristij svojih nemških volilcev.

Dunaj, 10. julija. V zbornici poslancev se nadaljuje razprava o srednjih šolah. Poslanec Kokoschinegg je opisoval razmere na dvojezičnem gimnaziju v Mariboru ter seveda s svojega nemškega stališča dokazoval, da z vzgojeslovnih razlogov ne kaže ustanavljati slovensko-nemških vsposednic v Celju in to tem manj, ker bi bila s tem v nevarnosti nemška posest v Celju. Češki poslanec Kurz

poudarja, naj vlada bolj skrbi za suplente ter večjo pozornost obrača na razvoj srednjih šol. Matice školska se mora silno boriti za češko šolstvo in vlada, katere dolžnost bi bila, v tem oziru delovati, se za tako važno šolsko društvo celó nič ne meni. Gledé celjske gimnazije pravi, da je ta zahteva Slovencev popolno opravičena ter da se s tem odstrani vsaj jedna krivica, katerih morajo štajerski Slovenci toliko prenašati. Čehi sočuvstvujejo z zatiranimi slovanskimi brati in bodo zato z veseljem glasovali za Celje. Za njim je govoril dr. Foregger ter strastno napadal slovenske poslance. Kaltenegger govori v lepih besedah za pravično celjsko stvar. Mej tem pa vprizoré nemški zagrizenci strahovit šum, ustavljajo govornika, kričé nanj: „Izdajalec, sramota za Nemca!“ Mladočehi jim odgovarjajo, kličeč: „Prusaki!“ Še le po četrtturnem nemiru se zbornica pomiri.

Dunaj, 9. julija. (Poslanska zbornica.) Pri večerni seji se je posvetovalo o načrtih zakonov glede civilnega procesnega reda in pravilnika sodnje oblasti. Vodja pravosodnega ministerstva Krall je prosil zbornico, da sprejme predlogo in izjavil, da bo vlada svoječasno prosila za dovoljenje sredstev, da pomnoži sodnije. Potem, ko sta posl. Slavik proti in Nitsche za predlogo govorila, se je posvetovanje zaključilo.

Zagreb, 9. julija. Oproščeni eksminister Taušanović se preseli kmalu stalno v Srbijo.

Praga, 9. julija. Načelnik zaupnih nemških mož na Moravskem, dr. Schlesinger, je poslal Plenerju spomenico, v kateri izraža nado, da v kratkem prevzame načelstvo nemško-liberalne stranke.

Belgrad, 9. julija. Skupščina se je danes ob 10. uri dopoldne sešla in pričela svoje poslovanje.

Berolin, 9. julija. Člani obeh zbornic državnega zbora so poklicani jutri ob 2. uri popoldne, da sprejmó cesarjevo poročilo. Skoro gotovo se bo tudi zaključilo letošnje zasedanje.

Madrid, 9. julija. Uradno se brzojavlja iz Kube, da je umorjen Annador Querras in da so težko ranjeni bratje Herrero Tamays.

Novi Jork, 9. julija. Države Illinois, Visconsin, Missouri, Georgia in Kansas je obiskala silna nevihta. Škoda je velikanska. Ljudem se ni pripetilo nič žalega.

Hennebergova svila

— pristna la, ako se naroči neposredno od moje tovarne — črna, in barvena, od 35 kr. do gld. 14-65 meter, — gladka, progasta, križasta, vzorčasta, damasti itd. (okoli 240 raznih kakovosti in 2000 raznih boj, vzorcev itd.) poštne in carine prosto na dom. Vzorec točno. Dvojni pisemeni porto v Švico.

Tovarne za svilo G. Henneberg
43 (e. in kr. dvorni zalagatelj) v Curihu. 17-10 1

Umrli so:

6. julija. Neža Jasenc, kramarica, 48 let, Stari trg 13, vnetica hrbtenjače.

8. julija. Frano Pogačar, dijak, 13½ leta, Mestni trg 23, anaemia preciosa. — Jakob Strajnar, posestnik, 44 let, Mešarska cesta, srčna kap.

V bolnišnici:

7. julija. Rozalija Retar, kajzarjeva hči, 40 let, jetika.

Tuji.

8. julija.

Pri **bavarskem dvoru**: Neudl iz Grada. — Löwy z Dunaja. — Meher iz Koprivnika. — Jaklitsch iz Slovenje Vasi. — Ačimer z Reke. — Benz iz Šmarija. — Rost iz Gröllenburg-a.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
9	9. zvečer	736.8	18.4	sl. jvzh.	poloblačno	
10	7. zjutraj	737.2	14.2	sl. svzh.	megla	0.0
	2. popol.	735.6	27.4	sr. jvzh.	del. oblac.	

Srednja večerajna temperatura 18.1°, za 1.3° pod normalom.

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v **kurznem listu**
zaznamovanih
menic in vrednostij

Tržne cene v Ljubljani

dné 10. julija.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, m. st.	8	—	Špeh povojen, kgr.	—	64
Rež,	6	40	Surovo maslo,	—	72
Ječmen,	6	—	Jajce, jedno	—	2½
Oves,	7	—	Mleko, liter	—	10
Ajda,	6	80	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso,	7	20	Telečje	—	60
Koruza,	7	60	Svinjsko	—	66
Krompir,	3	—	Koštrunovo	—	40
Leča, hktl.	11	—	Piščanec	—	40
Grah,	10	—	Golob	—	20
Fižol,	11	—	Seno, 100 kgr.	—	178
Maslo, kgr.	—	94	Slama, 100	—	169
Mast,	—	66	Drva trda, 4 kub. m.	—	7
Špeh svež,	—	56	„ mehka, 4 „	—	480

Poslano.

Gospodu dopisniku „Slov. Naroda“
v Mokronogu.

Pozivljam Vas, da kot mož stopite iz-za grma ter, kjerkoli se Vam zdi umestno, naštejete „psovke in obrekovanja“, katera bi bil jaz po Vaši trditvi govoril zadnjo nedeljo na shodu v Mokronogu proti gospodom, imenovanim v dopisu, osobito pa proti štajerskim bratom, kajti ravno v zadnjem oziru nisem imel ne vzroka ne povoda. Ako tega ne storite, pokažete malo politične dostojnosti, še manj pa razsodnosti.

V Ljubljani, dne 10. julija 1895.

Dr. Ignacij Žitnik,
dež. poslanec.

Zahvala.

434 1—1

Za tolažeče sožalje ob smrti nepozabnega našega sina, oziroma brata in svaka, gospoda

Josipa Šusteršiča

za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu, za darovane krasne vence bodi izrečena najtoplejša zahvala. Zlasti še zahvaljujemo prečastito duhovščino in pevce slav. pevskega društva „Slavee“ za ganljivo nagrobnico.

Na Glincah, dné 9. julija 1895.

Žalujoča rodbina.

Zahvala.

Slavna „K. metska posojilnica za ljubljansko okolico“ je darovala deški sirotišnici Marijanišču 10 gld., za kar ji bodi najiskrenejša zahvala.

V Ljubljani, dné 9. julija 1895.

Vodstvo Marijanišča.

Lipov cvet

kupuje

429 3—2

Adolf Hauptmann,

V Ljubljani, Sv. Petra cesta 4l.

Bicikel

(Styria, m. Polsterreifen)

s svetilnic, skoraj nov in v prav dobrem stanu, prodá se za polpolovično ceno 60 gld.

426 3—3

Ponudbe pod S. L. S. 180 upravnistvu „Slovenca“.

Najvišje pismeno priznanje Nj. c. in kr. Visokosti prejasne
gospé prestolonaslednice - vdove

nadvojvodinje Štefanije.

Kapljice za zobe

odlikovane

lekarne Piccoli „pri angelju“

v Ljubljani, Dunajska cesta.

Kapljice kanjene na pavlo in dejane v votel zob takoj
olajšajo bolečine.

588 50—35

Stekleničica 20 kr.

Filijala v Ljubljani

zagrebškega podjetništva

Pilar, Mally in Bauda,

arhitekt, inženjerji in stavbinski mojstri.

Tehniški biró: Truberjeve ulice šte. 1, poleg
sv. Jakoba mostu.

Poslovni čas za ustne dogovore od 2—3. ure pop.

Prevzemanje in izvršitev vsakovrstnih projektov, načrtov, proračunov.

Izvrševanje prezidavanj, novih stavb in sploh
vseh stavbinskih del.

356 20

Menjalnica bančnega zavoda

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz

Nr. 11, Parterre.

Schelhammer & Schattera

PRIPOROČILNA NAZNANILA

domačih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj oenja naši naročniki in čitatelji „Slovenca“ blagovolijo uvaževati.

Anton Presker
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 16
priporoča se čast. duhovščini in sl. občinstvu
za izdelovanje vsakovrstne obleke
V zalogi ima tudi narejene obleke
za gospode in dečke. — Obleke od 7 gld.
50 kr. do 24 gld., povsem nove haveloke
od 7 gld., 50 kr. do 12 gld., haveloke iz
veljblodove dlake (Kameelhaar) od 12 gld.
do 17 gld., mantile in plašče za gospe itd.
Naročila za izdelovanje oblek po meri
izvršujejo se točno in po poljubnem kroju.
Za dobro blago se jamči.

**Uradne
in trgovske
KOVERTE**
s firme priporočila
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Josip Tomec
usnjar in zaloga usnja
v Ljubljani
Streliške ulice
priporoča preč. duhovščini in slav. občinstvu
trpežno doma strojeno
usnje za vsakovrstno
porabo, po nizki ceni.

Laneni firnež
najboljše kakovosti, dobiva se pri
Adolfu Hauptmannu
tovarna za firnež
v Ljubljani, Sv. Petra cesta.
Ilustrovani ceniki potrebščin za obrtništvo, šolo in za
dom zastoj in franko.
Prodaja na debelo in drobno.

Karol Dostal
tapetnik
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 31
se priporoča v najkulantnejše izvrševanje
vseh v svojo stroko spadajočih del, kakor
modrocev na peresih, žimnic, garnitur itd.
Cene nizke.

Janez Dogan
mizarški obrt in zaloga pohištva v Ljubljani
Dunajska cesta v Medjatovi hiši
priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
svojo izvršno urejeno
zalogo divanov, žimnic, omar, stolov,
postelj itd.
Cenilniki s podobami so franko na
razpologo.
Najnižje cene, izborna blago.

Valentin Šubie
podobar in pozlatar v Poljanah nad
Škofjo Loko
priporoča se preč. duhovščini in cerkvenim
predstojništvom v izvrševanje vsakovrstnih
podobarskih del
z zagotovitvijo poštenega in solidnega dela po možno
nizki ceni.

J. Kopac,
svečar v Gorici,
Voščarna Prodajalnica
Solčanska cesta 9, Gospodarska ulica
priporoča veleč. duhovščini, cerkv. oskrb-
ništvom ter sl. občinstvu garantirane, pristne
čebelno-voščene sveče
kg. po gld. 2.45. Sveče slabijih vrst za
pogrebe in drugo uporabo prav po nizki
ceni. V veliki izbiri so tudi voščeni zvitki,
okrašeni in preprosti po najnižji ceni.

Valentin Accetto
zidarški mojster
v Ljubljani, Opekarska cesta št. 55
priporoča se preč. duhovščini in slavnemu
občinstvu, podjetnikom in društvom v vsa
v zidarsko stroko spadajoča dela
bodisi novih stavb, cerkvenih in zasebnih
poslopij, kakor tudi vsakovrstna poprav-
ljanja, vzdavanja in postavljanja lončenih
štedilnih ognjišč, polaganje vsakovrstnega
tudi cerkvenega tlaka, vse po najnižji ceni.

Matija Horvat
čevljarški mojster v Ljubljani, sv. Petra cesta 32
priporoča se preč. duhovščini in slav. občinstvu
v naročanja raznovrstnega
obuvala
katera izvršuje cenó, pošteno, iz zanesljivega blaga
od najpriprostejših do najfinjših oblik.

JOSIP ŠUBIC
kipar v Gorenji vasi nad Škofjo Loko
priporoča se preč. duhovščini in slav.
občinstvu za izdelovanje
kipov iz lesa in kamena, novih
oltarjev iz lesa in marmor-cementa
v vsakojakem slogu; dalje v prenavljanje
starih oltarjev in drugih predmetov zago-
tavljaajoč kar najnatačnejšo izvršitev in
nizko, delu primerno ceno.

Alojz Zorman
trgovina z moko
v Ljubljani, Florijanske ulice št. 7
priporoča vsakovrstno moko po različni
ceni, otrobe, koruzo in koruzno moko.
Prodaja na drobno in debelo ter zago-
tavlja uljudno postrežbo.

Razglas.

Na c. kr. državni gimnaziji v Kranju
vpisavali se bodo učenci, kateri nameravajo vstopiti
v prvi razred,

v nedeljo, dne 14. julija

od 9 do 12 ure v ravnateljevi pisarni. **Vsprejemne
preskušnje vršile se bodo v ponedeljek,
dne 15. julija od 1/2 9 ure zjutraj nadalje.**

Dotični učenci pridejo naj v spremstvu starišev
ali njihovih namestnikov ter naj prinesó seboj krstni
list in zadnje šolsko spričevalo.

Vsprejemna taksa je določena na 3 gld. 30 kr.,
ki se bode onim ki preskušnje ne bi prestali, vrnila.

Učenci, kateri so oddaljeni od Kranja, pa se
morejo javiti za vsprejem tudi pismeno, vposlati mo-
rajo krstni list, zadnje šolsko spričevalo ter takso.
Vendar pa se morajo v ponedeljek, dne 15. julija
pred preskušnjo predstaviti osebno šolskemu ravnatelju.

Ravnateljstvo c. kr. drž. gim. v Kranju
dne 1. julija 1895. 421 3—2

Popolna razprodaja radi opustitve trgovine.

Po zdatno znižanih cenah razprodalo se bode

**kuhinjsko orodje, okovi,
obrtniško orodje, krtače,
železne peči** itd. itd. pri 400 10—9

Alb. Achtschin-u v Ljubljani, Gledališke ulice 8.

Različne rastline, korenine,

166 35 **lubje in semena kupuje**

Adolf Hauptmann v Ljubljani, Sv.
Petra cesta 41.

Cesarsko-jubilejne cerkvostavbene srečke po 1 gld.

15 16-15 Glavni dobitok

Zrebanje jutri.

30.000 goldinarjev

vrednosti.

Srečke priporoča J. C. Mayer v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dne 10. julija.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 25 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 40 "
Avstrijska zlatna renta 4%	124 " "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 " 55 "
Ogerska zlatna renta 4%	123 " 80 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	100 " 15 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1077 " "
Kreditne delnice, 180 gld.	408 " 25 "
London vista	121 " 10 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 " 25 "
20 mark	11 " 85 "
20 frankov (napoleonor)	9 " 62 "
Italijanski bankovci	46 " 07 1/2 "
C. kr. cekini	5 " 68 "

Dne 9. julija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	151 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	161 " 50 "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196 " " "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 60 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	146 " 50 "
Dunavske vravnave srečke 5%	131 " 50 "
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	109 " — "
Posojilo goriškega mesta	111 " 25 "
4% kransko deželno posojilo	99 " 25 "
Zastavna pisma av. osr zem.-kred. banke 4%	99 " 90 "
Priporitne obveznice državne železnice	224 " 25 "
" južne železnice 3%	171 " 60 "
" južne železnice 5%	131 " 75 "
" dolenskih železnice 4%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	— " — "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18 " " "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	71 " 50 "
St. Genois srečke, 40 gld.	73 " — "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	54 " 25 "
Ljubljanske srečke	23 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	177 " 60 "
Akcije Ferdinandovse železn., 1000 gl. st. v.	3635 " — "
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	561 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	112 " 25 "
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	79 " — "
Montanska družba avstr. plan.	96 " 40 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	167 " — "
Papirnih rubljev 100	129 " 50 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih
papirjev in vestni svati za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti.
naloženih glavnih.